

Шеремети, Д. Ірвіна. У роботах зазначених вчених висвітлений інструментарій дослідження фінансової стійкості підприємств. Ми погоджуємося із думкою науковців, але висвітливо своє бачення щодо питання формування цілісного процесу управління фінансовою стійкістю підприємств у сучасних умовах, що поглиблює актуалізацію дослідження у даному напрямку.

Значна кількість наукових розробок пов'язана із пошуком внутрішніх джерел забезпечення фінансової стійкості підприємства. Сьогодні мало вивченими залишаються проблеми впливу зовнішнього середовища на встановлення фінансової стабілізації. Виникає необхідність у розробці механізмів фінансової стабілізації не тільки на мікро рівні, але й окремого сектору економіки.

У практиці оцінки фінансового стану підприємства застосовують систему показників, що характеризують [2]:

- ефективність та інтенсивність використання капіталу, його наявність та розміщення;
- фінансову незалежність підприємства та ступінь його фінансового ризику;
- оптимальність структури джерел формування оборотних активів;
- платоспроможність та інвестиційну привабливість підприємства;
- резерви фінансової стійкості та ризик банкрутства підприємства.

На нашу думку, розроблена методика Балабановим І. [3], що базується на визначенні поетапної інтегральної оцінки фінансової стійкості підприємств є актуальною. У ній передбачено:

- визначення основних векторів оцінки;
- вибір окремих фінансових коефіцієнтів та визначення для кожного із них нормативного значення;
- встановлення вагомості окремих коефіцієнтів;
- формування узагальнюючих показників та інтегрального показника фінансового стану підприємства, що враховує усі аналітичні напрямки.

Даний підхід дає можливість комплексно оцінити фінансовий стан підприємства за допомогою інтегрального показника, що може отримати фактичний та нормативний вид, у залежності від виду використовуваних узагальнюючих показників при його обчисленні. Ця методика у повному обсязі враховує сучасні вимоги та особливості діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання.

Отож, узагальнюючи викладений матеріал, можна зробити висновок про те, що фінансова стабільність підприємства є однією особливою характеристикою його фінансового стану. Незадовільний фінансовий стан підприємства є причиною неплатоспроможності. Це може призвести до непередбачуваних втрат і до неотримання бажаного фінансового результату та навіть банкрутства. Тому у кризових умовах підприємство буде здатне досягти фінансової стабільності у випадку забезпечення фінансової рівноваги у довгостроковому періоді й ліквідації поточної неплатоспроможності.

Література:

1. Давиденко Н.М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства //Актуальні проблеми економіки. - 2015. - №2. – С. 51-56.
2. Бондарева А. Аналіз фінансового стану підприємства. Різні методики та підходи // Наукові записки. Серія: економіка. – 2008 р.
3. Балабанов И.Т. Финансовый анализ и планирование хозяйствующего субъекта. – 2-е изд., доп. - М.: Финансы и статистика, 2004.-208 с.

Рабець Василь
ст. гр. ЕППМ-11,
Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
економіки підприємств і корпорацій Груб'як С.В.)

ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови ринкової економіки вимагають від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції та

послуг на основі впровадження досягнень науково - технічного прогресу , ефективних форм господарювання та управління виробництвом , активізації підприємницької ініціативи.

Актуальність даної проблеми в даний час підтверджується працями вітчизняних провідних економістів, які для підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства ставлять, перш за все, ефективну систему техніко-економічного обґрунтування діяльності, яка дозволить оптимізувати рух матеріальних потоків, знизить втрати фінансових, матеріальних і трудових ресурсів, дозволить провести скорочення зайвої і неефективної чисельності персоналу, і як наслідок додасть підприємству необхідний рух в сторону підвищення прибутковості і ефективності діяльності, а також дозволить приймати оперативні управлінські рішення з усіх аспектів виробничо-господарської, фінансової та інвестиційної діяльності .

Шляхи підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності - це комплекс конкретних заходів щодо зростання ефективності виробництва в заданих напрямках. У тих випадках, коли підвищення якості продукції, впровадження нової техніки, передового досвіду, технічне переозброєння і реконструкція, впровадження нового господарського механізму впливають на кінцеві результати роботи підприємств, можна як при плануванні, оцінці і стимулюванні діяльності трудових колективів, так і при економічному аналізі повністю виявити і врахувати весь ефект, отриманий за рахунок таких чинників [2].

При обґрунтуванні та аналізі всіх показників економічної ефективності враховуються чинники підвищення ефективності виробництва за основними напрямками розвитку і вдосконалення виробництва .

Чинники підвищення ефективності виробництва – це підвищення його технічного рівня, вдосконалення управління, організації виробництва і праці, зміна обсягу і структури виробництва, поліпшення якості природних ресурсів та інші [5].

Найважливішими чинниками підвищення ефективності виробництва є:

- прискорення науково-технічного прогресу, підвищення технічного рівня виробництва, інноваційна політика ;

- структурна перебудова економіки, її орієнтація на виробництво товарів народного споживання, конверсія оборонних підприємств і галузей, вдосконалення відтворювальної структури капітальних вкладень , прискорений розвиток наукоємних , високотехнологічних галузей;

- удосконалення розвитку диверсифікації, спеціалізації і кооперування, комбінування і територіальної організації виробництва, вдосконалення організації виробництва і праці на підприємствах і в об'єднаннях;

- роздержавлення і приватизація економіки, вдосконалення державного регулювання, господарського розрахунку і системи мотивації до праці;

- посилення соціально-психологічних факторів, активізація людського фактора на основі демократизації і децентралізації управління, підвищення відповідальності та творчої ініціативи працівників, всебічного розвитку особистості, посилення соціальної спрямованості в розвитку виробництва[3] .

Рівень ефективності діяльності підприємства залежить також від зовнішніх та внутрішніх чинників [1].

Значне підвищення ефективності функціонування підприємств можливе за умови застосування сучасних управлінських методів. Як показує досвід провідних підприємств світу за допомогою ефективного менеджменту, можна суттєво знизити витрати виробництва і підвищити ефективність функціонування підприємства. Важливим поштовхом до цього є використання мотиваційного механізму залучення працівників підприємств до участі в його управлінні, посилення стимулів до створення і впровадження раціоналізаторських пропозицій [4].

Таким чином, підвищення ефективності діяльності підприємства – одна з центральних проблем сучасності. Проблема підвищення ефективності виробництва та діяльності підприємства в цілому полягає в забезпеченні максимально можливого результату на кожен одиницю затрачених трудових, матеріальних і фінансових ресурсів. Основні чинники підвищення ефективності

роботи підприємства полягають в підвищенні його технічного рівня, вдосконаленні управління, організації виробництва і праці, зміні обсягу та структури виробництва, поліпшенні якості природних ресурсів тощо. Лише вмиле використання всієї системи названих чинників може забезпечити достатні темпи зростання ефективності виробництва.

Література:

1. Богданович О. Г. Аналіз ефективності діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу. *Маркетинг і менеджмент інновацій* / О. Г. Богданович. – 2012. – №1. – С. 45–58.
2. Мазурова И. И. Анализ эффективности деятельности предприятия: Уч. пособие / И. И. Мазурова, Н. П. Белозерова, Т. М. Леонова и др. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2010.– 113 с.
3. Ковалев, А.И. Анализ финансового состояния предприятия: Учебник / А.И. Ковалев, В.П. Привалов. - М: "Центр экономики и маркетинга", 2002. - 541 с.
4. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / Н. С. Краснокутська. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 352 с.
5. Шляга О.В. Шляхи підвищення ефективності роботи підприємства / О.В. Шляга, М.В. Гальцев // *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. – 2014. – Вип. 7. – С. 66-75.

Рій Арсен
ст. гр. ЕППМ-11,
Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і корпорацій Шумейко О. Т.)

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний стан розвитку економіки України супроводжується низкою невирішених проблем, серед яких однією з важливіших для більшості українських підприємств є проблема досягнення та збереження високого рівня конкурентоспроможності. Ефективне її вирішення полягає у розробці та реалізації конкурентної стратегії, яка б допомогла підприємству повною мірою використати наявні конкурентні переваги.

В умовах розвитку ринкових відносин в Україні має змінюватись підхід до управління підприємством. Сьогодні підприємствам слід постійно піклуватися про пошук переваг, які забезпечуватимуть йому високий рівень конкурентоспроможності [2].

Рівень конкурентоспроможності підприємства залежить від того, наскільки успішною буде його діяльність щодо розробки та вибору конкурентної стратегії. Конкурентна стратегія – це ретельно розроблена програма заходів, які мають бути реалізовані підприємством з метою досягнення вигідної конкурентної позиції на ринку та адаптації до впливу зовнішнього середовища [1]. Вибір конкурентної стратегії підприємства, головним чином, залежить від внутрішніх ресурсів, які воно використовує. Внутрішнє середовище є сферою, що найбільш підпадає під регулювання з боку підприємства, тому важливим є формування такої його конкурентної стратегії, яка б повністю враховувала можливості внутрішнього середовища. Одна з важливих проблем підприємства полягає в пристосуванні його внутрішнього середовища до вимог зовнішнього оточення, що має допомогти підприємству досягти більш стійкої позиції на ринку.

Зважаючи на найрізноманітніші підходи та ідеї, які можуть бути покладені на практиці в основу конкурентної стратегії підприємства, ці стратегії пропонуються класифікувати. Серед найпопулярніших підходів - посилання на виділенні М. Портером три базові стратегії конкуренції - лідирування (мінімізації витрат), диференціації, фокусування.

Стратегія лідирування на основі зниження витрат базується на оптимізації всіх частин виробничо-управлінської системи: виробничих потужностей, які використовують технологічні переваги великомасштабного виробництва; рівня витрат на сировину, енергоресурси, продуктивності праці, тобто орієнтуванні на високий рівень показників ефективності виробництва.

Суть стратегії диференціації полягає в наданні продукту чи послугам унікальних особливостей і проявляється в розвитку брендів зі специфічними характеристиками, широкому асортименті певних брендів, особливому